

- нотаріусів: Постанова Кабінету Міністрів України від 29.06.1999 № 1172. *Офіційний вісник України*. 1999. № 26. Ст. 69.
3. Про визнання нечиними та скасування п. 1 та п. 2 постанови КМУ № 662 від 26.11.2014 року: Постанова Київського апеляційного адміністративного суду від 22.02.2017 № 826/20084/14. *Офіційний вісник України*. 2017. № 23. Ст. 156.
4. Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним зверненням громадянина Козлова Дмитра Олександровича щодо офіційного тлумачення положень другого речення преамбули Закону України «Про відповідальність за несвоєчасне виконання грошових зобов'язань» від 11.07.2013 № 7-рп/2013. *Вісник Конституційного Суду України*. 2013. № 4. Ст. 32.

Логінова Марина Вікторівна,
старший оперуповноважений
Полтавського управління
Департаменту внутрішньої безпеки
Нагорна Олена Олександрівна,
викладач кафедри цивільного права
та процесу
факультету підготовки фахівців для
підрозділів кримінальної поліції
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ЦІННІ ПАПЕРИ УСУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ ЯК ВИД МАЙНА

Перебудова економічної системи за складних політичних, соціальних та економічних умов апіорі нелегке завдання для любого державного утворення. Одним з способів якісного приросту економічного потенціалу держави та збільшення її ролі на міжнародній арені є ефективне регулювання фінансового ринку, зокрема в частині фондового ринку, що є його важливою складовою. Хоч в Україні дата формально ринок цінних паперів функціонує ще з початку її незалежності, роки політичних диспутів та відсутність якісних реформ призвело до того, що фондовий ринок перебуває лише на стідії свого формування. На сьогоднішній день, фондовий ринок в Україні радше нагадує в собі складну компіляцію різноманітної світової практики, нажаль не завжди ефективною чи позитивною, аніж єдину систему з чітким правовим регулюванням. Тому питання сутності, правової і економічної природи цінних паперів, критерії їх відмежування та аналіз сучасного стану фондового ринку є одним з пріоритетних завдань науковців та практиків.

Відтак, відповідно до частини 2, статті 163 Господарського кодексу України, в Україні можуть випускатися і перебувати в обігу пайові, боргові та інші цінні папери. В свою чергу, Цивільний кодекс України пропонує трішки ширшу класифікацію. Відтак, відповідно до статті 195 Цивільного кодексу України, такий перелік передбачив, що в цивільному обігу можуть знаходитись такі групи цінних паперів : пайові, боргові похідні, іпотечні, товаро-розпорядчі і приватизаційні [1,2]

Аналізуючи правовий режим цінних паперів в Україні, можна сказати, що на цей час Цивільним кодексом України, Господарським кодексом України та відповідним спеціальним законом —Про цінні папери і фондовий ринок в Україні» поняття цінних паперів має єдине визначення. За цією дефініцією цінними паперами є документ установленої форми з відповідними реквізитами, що посвідчує грошове або інше майнове право, визначає взаємовідносини емітента цінного папера (особи, яка видала цінні папери) і особи, що має права на цінні папери, та передбачає виконання зобов'язань за таким цінними паперами, а також можливість передачі прав на цінні папери та прав за цінними паперами іншим особам [1,2,4].

Аналіз сучасного стану фондового та його ринку в Україні та його актуальних проблем, демонструє частково диспропорційну картину. Часткове врегулювання та модернізацію юридичних механізмів стихійних ринкових відносин в частині обігу цінних паперів, дає змогу лише оцінити приблизний потенціал розвитку фондового ринку в Україні. Та разом з тим, економічна та політична ситуація в країні, а також прогалини в наявних закріплених чинним законодавством методах регулювання фондового ринку, лише показує недосконалість і застарілість наявної системи, що потребує чіткої стратегії і ефективних способів її модернізації.

Цінні папери є одним з наслідків і одночасно причиною значого поштовху та становлення ринкової економіки. Складність розуміння правової природи цінних паперів полягає в тому, що їх еволюційні зрушення породжуються паралельно двома різними правовими сім'ями. Та саме в розбіжності правозастосування в свою чергу можна зрозуміти природу породженого цими системами дуалізму цінних паперів. Відтак, цінні папери слід розуміти відразу в кількох формах : як річ та як сукупність прав. Надання переваги одному з цих значень не буде означати помилковість судження, адже аргументів хватає в обох сторін. Сам ж дуалізм, на нашу думку є штучним явищем, та після неминучого поєднання правових систем та уніфікації світової практики як явище – буде подоланий [3].

До переваг функціонування ринку цінних паперів можна додати хоч і повільну, але стабільну модернізацію законодавства в сфері правового регулювання фондового ринку, та прийняття Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо захисту прав інвесторів », що значно підвищив гарантії дрібних вкладників, забезпечив функціонування відновних інституцій у випадку порушень прав вкладників, та допоміг

частково вирішити проблему існування так званих «квазіпублічних» товариств. А також частково позитивна динаміка приросту капіталу на фондовому ринку [4].

Проблемним залишається питання прозорості ринку цінних паперів, відсутності достатнього рівня інформування вкладників та складна соціально- економічна та політична ситуація, що в свою чергу гальмує економіку, відлякує вкладників та в цілому заважає якісному впровадженню нових фінансових інструментів. Іншою не менш важливою проблемою є слабка юридична техніка головного тематичного Закону України «Про цінні папери та фондовий ринок», в якому подекуди не були враховані рекомендації міжнародної спільноти, а його трактування може породжувати викривлене розуміння думки законодавця.

Бібліографічні посилання:

1. Господарський кодекс України від 16.01.2003 № 436-IV URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/436-15>.
2. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 № 435-IV URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/435-15/conv/page>.
3. Гостюк В.І. Цивільно-правові договори з цінними паперами за законодавством України: Автореферат дис. к.ю.н. К. 2005. 20с
4. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо захисту прав інвесторів: Закон України від 07.04.2015 № 289-VIII URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/289-19>.

Німець Олена Михайлівна,
адвокат, старший партнер ПАО
«Консенсус»

Нагорна Олена Олександрівна,
викладач кафедри цивільного права
та процесу
факультету підготовки фахівців для
підрозділів кримінальної поліції
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

БАНК ЯК СТОРОНА БАНКІВСЬКОГО ПРАВочИНУ

Важлива роль в процесі відродження та розвитку економіки України відводиться банківській сфері. Основні принципи функціонування банківської системи України на початку ХХІ століття реалізуються за наступними стратегічними напрямками: